

In vogelvlucht

Verloren land

San Leo

Echt of van papier-maché?

San Marino

Pesaro

Piccola Bayreuth - door Rossini

Vissoep eten met de oude Romeinen

Fano

Zweten in zwavelbronnen

Macerata Feltria

Cartoceto

Olijfolie & wijn

Urbino

Een neus voor het goede, ware, mooie

Goud!

Pergola

Aan de rand van de wereld

Eremo di Fonte Avellana

Sassocorvaro

Grotte di Frasassi

Reuzenschildpadden

(Papier-)scheppend talent

Fabriano

Zwaar-gewond

Camerino

Wonder boven wonder

Tolentino

Operagenot à la Verona

Macerata

Sant'Elpidio a Mare

Chique schoenen

Stille wateren zijn diep

Lago di Fiastra

Truffels snuffelen

Amandola

Wijngaard met uitzicht op zee

Offida

Mondaine Jugendstil

Grottammare

San Benedetto del Tronto

Onvervalst wandelplezier in de Sibillinische bergen

Visso/ Monti Sibillini

Door de hel

Gola dell'Infernaccio

Ascoli Piceno

Flaneren op gepolijst travertijn

Zand & strand

Marche — We vliegen er even overheen, over bossen, weiden en wijngaarden, uitgestrekte zandstranden en schilderachtige baaien, musea en tempels van de muzen, kerken, kloosters en forten!

Culinaire sterrenhemel boven het fluwelen strand

Senigallia

Havensfeer proeven

Morro d'Alba

Ancona

Hi, mei!

Riviera del Conero
Droomstranden langs een klifkust

Loreto
Hoe woont de Moeder Gods?

Zo blauw

Truffels snuffelen

Amandola

Wijngaard met uitzicht op zee

Offida

Mondaine Jugendstil

Grottammare

San Benedetto del Tronto

Onvervalst wandelplezier in de Sibillinische bergen

Visso/ Monti Sibillini

Door de hel

Gola dell'Infernaccio

Ascoli Piceno

Flaneren op gepolijst travertijn

Zand & strand

Van hot naar her

Bevindingen — De Marche ligt niet alleen midden in het Belpaese, maar verenigt ook bijna alles wat ons West-Europeanen fascineert aan Italië op het gebied van landschap, levensvreugde, kunst, cultuur en keuken.

Glooiend heuvelland, hoge bergen, blauwe zee

Het wijn- en olijfgroene heuvellandschap van de Marche stijgt in het westen tot dichtbeboste middelgebergten en alpiene hoogten, en loopt meestal zacht glooiend af naar de Adriatische Zee in het oosten. Bij de Monte San Bartolo in het noorden van de regio daalt het vrij steil af en aan de Riviera del Conero ten zuiden van de hoofdstad en havenstad Ancona stort het zelfs in zee met scherpe krijtrotten. Hier lokken uitgestrekte stranden met fijn zand en kleine baaien die alleen te voet of per boot bereikbaar zijn.

Vol beroemdheden

Rafaël werd geboren in Urbino, Rosini in Pesaro, Frederik II in Jesi, Maria Montessori in Chiaravalle. Zoals bekend zijn zij allen wereldberoemd geworden en hun geboorteplaatsen zijn boeiende musea en prachtige kunsttempels waardig. Bovendien kwamen vijf pausen uit de Marche.

Prachtige oude steden

Urbino wordt beschouwd als best bewaard gebleven stedelijk ensemble van de Italiaanse renaissance, en het is niet alleen in Fano dat de oude Romeinen ons begroeten. In Ancona, Osimo en Fermo is de artistieke kwaliteit van de kathedralen indrukwekkend, in Sassocorvaro Auditere en Mondavio staan machtige kastelen, en pelgrims uit de hele wereld ontmoeten elkaar in het Mariaheiligdom van Loreto. Veel steden werden stevig ommuurd in de middeleeuwen en zelfs de kleinste zijn getooid met prachtige historische theaters.

Mode uit de Marche: chique schoenen worden gemaakt in Sant'Elpidio a Mare, jurken voor Giorgio Armani in Matelica en hoeden die zelfs de Engelse koningin bestelt in Montappone. In talrijke outletwinkels vind je dit alles tegen spotprijzen.

Gourmands en gourmetten

De land- en zeekeuken van de Marche – zoals de pasta met eendensaus die overal in de streek wordt geserveerd, de vissoepen uit de kustplaatsen of de truffels uit Acqualagna – vormen een culinaire verrukking. De keuken is heerlijk, zowel in het eenvoudige origineel als in de verfijnde nieuwe interpretaties van elegante gastronomische tempels, waaronder de Uliassi in Senigallia, een van de tien Italiaanse driesterrenrestaurants.

Laatste schreeuw

De Marche toont niet alleen 'oude meesters' maar ook hedendaagse kunst, zoals de beroemde *Sfera Grande* in Pesaro.

Zalige wijn

Frisse Bianchetto uit het Metaurodal, sprankelende Verdicchio van de Castelli di Jesi, Rosso Conero en Rosso Piceno behoren tot de beste wijnen van Italië, zodat iedereen in de Marche kan genieten van wijn naar zijn of haar smaak.

Piazza-pareltje: de Piazza del Popolo in Ascoli Piceno staat boven aan de lijst van de mooiste stadspaleizen van heel Italië.

Muzikaal

Pesaro en Macerata nodigen je uit voor operafestivals met internationale allure. In Castelfidardo bouwt en bespeelt men met virtuositeit accordeons, die in trek zijn in de hele wereld. Bij de Cantamaggio in Morro d'Alba wordt uitbundig gezongen en gedanst op traditionele en eigentijds geïnterpreteerde volksmuziek. De Summer Jamboree in Senigallia warmt op met klanken uit de jaren 40 en 50 van de vorige eeuw.

Montefeltro en het hoger gelegen Metaurodal

Heuvelachtig — zijn bossen en weiden, hartig is de ham en fijn zijn de truffels. Cultuur biedt de renaissanceparel Urbino.

blz. 22

Monte Carpegna

Velen beklimmen de Monte Carpegna in de bandensporen van wilerlegende Marco Pantani. Maar de meesten doen dat niet op een racefiets, wel op wandelschoenen!

blz. 17 en 18

De grens over

Vanuit de streek Montefeltro, die regionale en nationale grenzen overschrijdt, raden wij je aan een omweg te maken naar het dwergstaatje San Marino, de oudste republiek ter wereld, en naar het schilderachtige stadje San Leo in de Romagna.

Proost! Uit de Montefeltro komt weinig wijn, maar er wordt lekker bier gebrouwen.

Erin duiken

blz. 35

Urbino ★

Urbino bruist van het jonge stadsleven, omdat het best bewaarde stedelijke ensemble van de Italiaanse renaissance onderdak biedt aan studenten uit de hele wereld.

blz. 54

Mercatello sul Metauro

Het kleine stadje aan de rivier is beroemd om zijn schilderkunst. Het heeft zowel 'oude meesters' in petto, als een hart voor hedendaagse kunst en voor opmerkelijke sacrale en burgerlijke architectuur.

blz. 48

Urbania

Urbania heeft een prachtig Palazzo Ducale, een lange keramiektraditie, een betoverend stadstheater en staat bekend om zijn achtien gemummificeerde lijken.

blz. 51

Sant'Angelo in Vado

De stad aan de Metauro scoort met spectaculaire antieke tapijten en truffels van de allerbeste kwaliteit.

blz. 28

Borgo Storico Cisterna

In deze agriturismo in de groene zee van heuvels bij Macerata Feltria, logeer je in een getrouw gerestaureerd middeleeuws gebouw, word je goed verzorgd en wordt gezond en smakelijk gekookt.

blz. 24

Pietrarubbia ★

Een sterke wind en een mystieke sfeer waaien rond deze op het eerste gezicht afgelegen middeleeuwse vesting, waar kunstenaars, koks en muzikanten nieuw cultureel leven inblazen.

Elk jaar, na het Festival Internazionale degli Spaventapasseri, groeit de bevolking van Frontino met een paar originele 'bewoners' (zie blz. 33).

Federico da Montefeltro kreeg in de strijd een bloedige en kromme neus, reden dat een boek over de renaissanceprins uit Urbino de titel *De Neus van Italië* draagt.

beleven

Bossen, weiden en wereldcultuur

D

De Montefeltro is een heuvelachtig gebied van bossen en weiden, dat op sommige plaatsen meer dan 1000 m boven de zeespiegel uitsteekt en wordt gedomineerd door ruige rotsformaties. Het strekt zich uit van San Leo in Romagna en de Republiek San Marino op twee naburige rotskammen boven het hooggelegen Marecchiadal en het natuurpark Sasso Simone e Simoncello tot aan het hoge Metaurodal, een eveneens groene en bergachtige streek met een grote natuurwaarde.

Montefeltro, in het Latijn Mons Feretri, betekende oorspronkelijk alleen de rots waarop in de Romeinse tijd een tempel voor Jupiter Feretrius stond en in de middeleeuwen het stadje San Leo gesticht werd. Algauw kreeg ook het land eromheen die naam. Vanaf de 12e eeuw stond dit onder controle van de graven van Carpegna, die zich vanaf dat moment ook Montefeltro noemden, net als hun domein, dat een eeuw later werd uitgebreid met het hertogdom Urbino.

De bewoners van de Montefeltro en van het Metaurodal leven van de landbouw, de veeteelt en het toerisme, temeer daar hun geboortestreek het best bewaarde architectonische ensemble

TER ORIËNTATIE

Het dichtstbijzijnde vliegveld, dat vanuit de Benelux beperkt wordt aangevlogen, en het grootste treinstation bevinden zich in Rimini, van waar bussen rijden naar Montefeltro. Ook Urbino is relatief goed met de bus te bereiken. Als je het hele gebied wilt verkennen en niet alleen de grotere steden, heb je een auto nodig of – als je voldoende tijd en conditie hebt – een fiets.

van de Italiaanse renaissance herbergt: de universiteitsstad Urbino. Maar ook veel kleine stadjes zijn aantrekkelijk, met opmerkelijke oude gebouwen, topklasse kunstmusea en mooie historische theaters. Steden en platteland werden beveiligd met monumentale forten en gezegend met vele kerken en kloosters, die tot op heden even indrukwekkend en ontroerend zijn als menig pittoresk vervallen of creatief tot leven gewekt middeleeuws dorp.

Er zijn goed aangegeven wandelpaden, kronkelende bergetappes voor gepassioneerde fietsers, duurzaam geproduceerde vlees- en worstproducten en fijne truffels, zodat het noordwesten van de Marche niet in de laatste plaats een culinaire reis waard is.

San Marino 9C1

Wie vanuit Rimini naar de Montefeltro rijdt, steekt weldra de grens over met de miniatuurrepubliek San Marino, waarvan de gelijknamige hoofdstad op de 756 m hoge **Monte Titano** elk jaar door ruim twee miljoen toeristen wordt bezocht. De meesten blijven maar een paar uur en combineren sightseeing met koopjesjagen, want hier kun je in tientallen btw-vrije winkels en restaurants winkelen en eten tegen zogenaamd lage prijzen.

Oudste republiek ter wereld

Waarschijnlijk als gevolg van deze levendige handelsactiviteit lijkt de zogezegd oudste republiek ter wereld op het eerste gezicht op een decor van papier-maché. Toch staat het overwegend middeleeuwse architecturale ensemble sinds 2008 op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Ook het uitzicht vanaf de 'top' van de hoofdstad San Marino, dat zich uitstrekt over de groene hoogten van de Montefeltro tot aan de Adriatische kust, is niet te versmaden.

Het dwergstaasje is 61 km² groot, telt 33.000 inwoners en spreekt Italiaans. Het is sinds 1992 volwaardig lid van de Verenigde Naties, behoort niet tot de EU, wel tot de Europese Monetair Unie, en ademt de geest van de middeleeuwse Italiaanse stadsrepublieken, die er volgens de legende door de heilige Marinus werd ingeblazen. De godvrezende steenhouwer kwam oorspronkelijk uit de Balkan en had zich rond het jaar 300, vóór de vervolging van de christenen door Diocletianus, teruggetrokken op de andere oever van de Adriatische Zee om op de Monte Titano in stilte te bidden. Op zijn sterfbed zou hij zijn gelovigen hebben aangespoord altijd vrij en onafhankelijk te leven 'van

Het is een flinke klim naar het Palazzo Pubblico - maar je doet het graag voor het uitzicht vanaf de top.

de twee mannen', dat wil zeggen de keizer en de paus. Hoewel de vrome man pas in 366 overleed, wordt 3 september 301 beschouwd als de geboortedag van de op deze woorden gestichte republiek, die in feite pas in 1295 een soort republikeinse grondwet kreeg.

Oriëntatiepunten en wapenschilden

De **vestingstorens** die boven de vanaf de 10e eeuw gebouwde stadsmuren uitsteken zijn oriëntatiepunten. Ze heten Rocca Guaita (1e toren), Rocca Cesta (2e toren) en Montale (3e toren), werden gebouwd tussen de 11e en 13e eeuw, en zijn te bereiken over een mooi voetpad, de Salita alla Rocca.

De populairste toeristische attractie is het schilderachtige **Palazzo Pubblico**, gebouwd in 1894. In het in neogotische

‘Ik ben vastbesloten om het verschil te maken’

Tot dusver in de politiek teleurgesteld — ze houdt van natuur, kunst en cultuur, van het leven in Pesaro en het werk van burgemeester Matteo Ricci, en daarom stelde Giorgia Melagrana zich kandidaat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2019.

Ik ontmoette Giorgia Melagrana bij toeval in het restaurant van haar ouders in de Gola del Furlo. In de Marche begon de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen net op gang te komen en Giorgia vertelde me dat ze campagne voerde voor Matteo Ricci als burgemeester van Pesaro en dat ze zich kandidaat had gesteld voor de gemeenteraad op zijn lijst. Ik was geïnteresseerd in wat de 29-jarige jonge vrouw drijft om politiek actief te worden en vroeg haar voor een interview, dat een week later plaatsvond in de marge van het verkiezingsfeest van haar favoriet op de strandpromenade van de Adriatische stad, waar Ricci het volk bedankte voor zijn herverkiezing met porchetta, wijn, dans en muziek.

Giorgia, wil je jezelf eerst even voorstellen aan de lezers?

Mijn naam is Giorgia Melagrana, ik ben 29 jaar oud, ik ben opgegroeid in de Gola del Furlo en ik heb DAMS gestudeerd (zie kader rechts) in Bologna. Na mijn afstuderen leidde ik een soort nomadisch leven, woonde en werkte bijvoorbeeld een tijdje in New York. Sinds mijn schooltijd heb ik af en toe als model gewerkt, maar dit was nooit een carrièreperspectief voor mij. Ik woon momenteel in Fossombrone, waar ik mijn partner, een juwelenontwerper, help bij het promoten van zijn creaties. Toch zou ik graag weer in het centrum van Pesaro willen wonen, omdat er hier gewoon meer te beleven valt.

Je hebt je ingezet voor de herverkiezing van Matteo Ricci van de PD, Partito Democratico, waarom?

Ik heb Matteo Ricci persoonlijk leren kennen omdat ik hem steeds weer

Het enthousiasme van deze jonge vrouw is aanstekelijk: Giorgia Melagrana (links) vertelde me over haar inzet voor de plaatselijke politiek.

DAMS

D

DAMS staat voor **Discipline delle Arti, della Musica e dello Spettacolo** (kunst-, muziek- en theaterwetenschappen). Afgestudeerden van deze opleiding organiseren culturele evenementen in alle genres of werken als filmproducent, -criticus, blogger, enzovoort.

ontmoette op verschillende evenementen, bijvoorbeeld op de een of andere modeshow waar ik model was. Toen ik een tijdje in Pesaro woonde, kwam ik meer te weten over de stad en zijn problemen, en ook over de plaatselijke politiek van Ricci. Matteo's speciale aandacht gaat uit naar cultuur en ecologie, onderwerpen die mij ook na aan het hart liggen.

Wat speelt een grote rol in Pesaro, wat maakt de stad speciaal en waarmee heeft Ricci zich verdienstelijk gemaakt?

Pesaro was lange tijd vooral een industriestad. Vooral de meubelindustrie bloeide hier op, maar kwam na de financiële crisis van 2008 tot stilstand. Wij hebben hier enkele wereldberoemde bedrijven, bijvoorbeeld Scavolini, Berloni of Biesse, die hoofdzakelijk keukens produceren. In de crisissituatie van de commerciële sector vond een soort culturele ommekeer plaats toen Matteo Ricci aantrad. De burgemeester heeft een bijzondere inspanning geleverd om de geboortestad van Gioachino Rossini als muziekstad meer te promoten dan tot nu toe het geval was.

Pesaro noemt zich sinds 2015 zich niet alleen de ‘muziekstad’, maar ook de ‘fietsstad’ en beschikt over een voorbeeldig netwerk van fietspaden.